

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KABULEDİLEBİLİRLİK KARARININ ÖZET ÇEVİRİSİ

SERDAR TAMER KAYGAN VE DİĞERLERİ – TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 41317/05)

20 Ekim 2009

OLAYLAR

Başvuranlar, Serdar Tamer Kaygan, E. Kaygan ve A. Kaygan, sırasıyla 1968, 1962 ve 1994 doğumlu Türk vatandaşlarıdır ve İstanbul’da ikamet etmektedirler. Başvuranlar, AİHM önünde, Ankara Barosu avukatlarından Tacar Çağlar tarafından temsil edilmiştir.

Davanın Koşulları

Tarafların anlattığı şekliyle dava olayları şu şekilde özetlenebilir:

Hamilelik döneminde düzenli olarak özel bir hastanede kontrollere giden ikinci başvuran, 31 Ocak 1994 tarihinde üçüncü başvurunu dünyaya getirmiştir. Üçüncü başvuran ciddi sakatlıklarla doğmuştur.

Başvuranlar, 27 Ocak 1995 tarihinde, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi’nde hastane ve doktorlar aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açmışlardır.

10 Temmuz 1995 tarihinde, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, Sağlık Bakanlığı’ndan sanık hastane ve doktorların sorumluluklarının tespiti için bir bilirkişi raporu hazırlanmasını talep etmiştir. 19 Eylül 1996 tarihinde hazırlanan raporda, sanık tarafın herhangi bir ihmalinin

bulunmadığı tespit edilmiştir. Daha sonra, 19 Nisan 1998, 11 Mart ve 8 Aralık 1999 ve 1 Mart 2001 tarihinde çeşitli uzman doktorlar tarafından hazırlanan dört sağlık raporu daha Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne sunulmuştur. Söz konusu raporlarda, hastane ve doktorların üçüncü başvuranın % 100 olarak tespit edilen sakatlığından kısmen sorumlu oldukları kaydedilmiştir.

Başvuranlar, 7 Kasım 2000 tarihinde, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nde ek manevi tazminat davası açılmışlardır.

Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, 12 Aralık 2000 tarihinde, iki davanın birleştirilmesine karar vermiş ve 16 Mayıs 2001 tarihinde başvuruların her iki davada talep ettikleri miktarların tamamının ödenmesine hükmetmiştir. Davalı taraf, kararı temyiz etmiştir.

Yargıtay, 21 Aralık 2002 tarihinde, kararı ilk dava kapsamında hükmedilen tazminat yönünden onamış, ikinci davaya ilişkin hüküm yönünden ise bozmuştur. Yargıtay, Borçlar Kanunu'nun 126. maddesine dayanarak, birinci ve ikinci başvuranların, üçüncü başvuran doğduğunda sakatlığın ciddiyetinin farkında olmaları nedeniyle, ikinci davanın yasal sürenin dışında açıldığına karar vermiştir. Karar uyarınca, bütün taleplerin üçüncü başvuranın doğum tarihinden itibaren beş yıl içerisinde yapılması gerekmektedir. Dava dosyası, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne iade edilmiştir.

Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, 19 Temmuz 2002 tarihinde, önceki kararını teyit ederek üçüncü başvuranın sakatlık oranının % 100 olduğunun yalnızca 8 Aralık 1999 tarihli rapora dayanılarak tespit edildiğine karar vermiştir. Dolayısıyla, başvuruların sonraki talepleri yasayla öngörülen süre içerisinde yapılmıştır. Dava dosyası, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'na gönderilmiştir.

11 Aralık 2002 tarihinde, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararını bozmuştur. Yargıtay, kararında, zarar kavramını, zararın ne zaman meydana geldiğini ve söz konusu davada tazminat talebinde bulunmak için öngörülen yasal sürenin ne zaman başladığını ayrıntılarıyla ele almıştır. Yargıtay, üçüncü başvuranın sakatlığının ciddiyetinin doğduğu tarihte (31 Ocak 1994) görülebilir olduğunu ve sağlık raporlarından, zaman içinde iyiye veya kötüye gitme gibi bir durum olmayacağını anlaşıldığını kaydetmiştir. Dolayısıyla, tazminat talebinde bulunabilmek için öngörülen beş yıllık yasal sürenin doğumdan itibaren başlaması gerektiğine karar verilmiştir.

Başvuranlar kararı temyiz etmiştir. 28 Mayıs 2003 tarihinde, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu temyiz talebini reddetmiştir. Dava dosyası, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne iade edilmiştir. 9 Ekim 2003 tarihinde, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, Yargıtay'ın kararı doğrultusunda, başvuruların kesinleşmiş olan ilk taleplerine ve yasal süre dışında sunulmuş olan ikinci taleplerine ilişkin yeni bir karar verilmesine gerek olmadığına hükmetmiştir.

Başvuranlar yargılama masraf ve giderleriyle ilgili olarak temyize gitmiştir.

Yargıtay, 3 Mart 2005 tarihinde, kararın başvuruların yargılama masraf ve giderlerine ilişkin talepleriyle ilgili kısmında değişiklik yapmış, ancak kararı esas bakımından onamıştır.

Söz konusu karar, 20 Nisan 2005 tarihinde başvurulara tebliğ edilmiştir.

ŞİKAYETLER

Başvuranlar, AİHS'nin 6/1 maddesi uyarınca yargılamanın makul süre içerisinde tamamlanmadığı konusunda şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, özellikle, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin talep ettiği çeşitli raporlar için zaman sınırı koymaması nedeniyle yargılama sürecinin hızlandırılmadığını ileri sürmüşlerdir. Bu da başvuruların dava açmak için öngörülen yasal süreyi kaçırmalarına neden olmuştur.

Başvuranlar, ayrıca, AİHS'nin 13. maddesi uyarınca, Yargıtay'ın Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararını bozarken hukuku yanlış yorumladığı, dolayısıyla başvuruları etkili iç hukuk yollarından yararlanma hakkından mahrum bıraktığı konusunda şikayetçi olmuşlardır.

HUKUK

Hükümet, başvuruların, yerel mahkemelerce verilen nihai kararın kendilerine tebliğ edildiği 20 Nisan 2005 tarihinden itibaren altı ay içerisinde AİHM'ye başvuruda bulunmamaları nedeniyle AİHS'nin 35/1 maddesince öngörülen altı ay kuralına uymadıklarını iddia etmiştir.

Başvuranlar, uygulanabilir iç hukuk uyarınca, karar düzeltme talebinde bulunabilmeleri için yerel mahkeme kararının kendilerine tebliğ edildiği 20 Nisan 2005 tarihinden itibaren on beş günlük bir süreleri olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla, başvurulara göre, yerel mahkeme kararı, söz konusu on beş günlük sürenin sona erdiği 6 Mayıs 2005 tarihine kadar kesinleşmemiştir.

AİHM, ilk olarak, başvuruların atıfta bulunduğu karar düzeltme usulünün Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 440. maddesinde belirtilen özel bir usul olduğunu ve hukuk davasının taraflarının maddi veya hukuki hataların düzeltilmesi için Yargıtay'dan kararı yeniden incelemesini talep etmelerine olanak tanıdığını gözlemlemektedir. Bu özel usul daha önce AİHM tarafından incelenmiş (*Gök ve Diğerleri / Türkiye*, no. 71867/01) ve AİHM, pek çok kararında, olağan bir hukuk yolu olmaması sebebiyle karar düzeltme talebinde bulunmanın zorunlu olmadığını belirtmiştir (*Elif Akın ve Diğerleri / Türkiye*, no. 27742/02). Kaldı ki, söz konusu davada da, başvurular bu hukuk yoluna başvurmamışlardır.

AİHM, yerel mahkemelerce verilen nihai kararın *ex officio* yazılı olarak başvurana tebliğ edilmesi gereken durumlarda, AİHS'nin 35/1 maddesinin amaç ve hedefinin en iyi şekilde yerine getirilmesi için, altı aylık sürenin yazılı kararın tebliğ tarihinden itibaren işlemesi gerektiğini hatırlatır (*Worm / Avusturya*, 23 Ağustos 1997, *Hüküm ve Karar Raporları* 1997-V).

Yukarıda anlatılanlar ışığında, AİHM, Türkiye aleyhindeki davalarda altı aylık süreyi Yargıtay Hukuk Dairesi tarafından verilen kararların tebliğ tarihinden itibaren başlatmaktadır.

Söz konusu davada, başvurular, Yargıtay tarafından verilen nihai kararın 20 Nisan 2005 tarihinde tebliğ edildiği konusuna itiraz etmemektedirler. Bununla birlikte, 24 Ekim 2005 tarihine kadar (altı ayı aşkın bir süre boyunca) AİHM'ye başvuruda bulunulmamıştır.

Dolayısıyla, AİHM, AİHS'nin 35. maddesinin 1. ve 4. paragrafları uyarınca söz konusu başvurunun reddedilmesi gerektiğine karar verir.

Bu gerekçelerle, AİHM oybirlięiyle,

Başvurunun *kabuledilemez olduğuna* karar vermiştir.